

liidit maksuttomasti käyttämään kaikkia yhtiön raitiotie- ja linja-autolinjoja kertomusvuoden aikana, kaupunginvaltuusto puolestaan päätti ¹⁾ suostua johtokunnan esitykseen, että sokeat sotainvaliidit, poikkeuksena Uudenmaan läänin kuvernöörin maaliskuun 11 p:nä 1901 vahvistamien Helsingin sähköraitiotieiden käyttämisestä koskevien määräysten 1 §:ssä säädetystä kiellosta, oikeutettaisiin maksutta kuljettamaan opaskoiransa mukanaan raitiotietakavaunujen etusillalla.

Vuokra-autotaksan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ esittää maistraatille voimassa olevan vuokra-autotaksan muuttamista väliaikaisesti heinäkuun 1 p:stä lukien siten, että taksamittarin osoittama ajomaksua korotettaisiin 50 %:lla kaupungin alueella ja Lauttasaareen, Munkkiniemeen, Haagaan ja Kulosaareen tehdyistä matkoista sekä että kaksinkertaista n.s. yötaksaa noudatettaisiin klo 23—6.

5. Palotointa koskevat asiat

Palolaitos. Ottaen huomioon sisäasiainministeriön ilmoituksen, että se piti erittäin suotavana, että avoinna olevia palomiesten toimia täydettyä mikäli mahdollista otettiin huomioon Viipurin palokuntaan kuuluneet henkilöt ja että Helsingin palokunnassa kesän aikana toimineille viipurilaisille koetettaisiin järjestää työtä jatkuvaisesti kesäkuukausien jälkeenkin, sekä Helsingin palomiesten ammattiosaston esittämän toivomuksen palomiesten työajan lyhentämisestä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾:

ottaa palokuntaan lokakuun 1 p:stä kertomusvuoden loppuun tilapäisinä 2 uutta palokersanttia 2,750 mk:n kuukausipalkoin ja 18 uutta nuorempaa palomiestä 1,700 mk:n kuukausipalkoin, mihin palkkoihin lisättäisiin valtuuston hyväksymät kalliinajanlisäykset, sekä oikeuttaa palolautakunnan tämän lisämiehistön palkkaamiseksi ylittämään palolaitoksen kertomusvuoden määrärahaa Tilapäistä työvoimaa 108,300 mk;

perustaa palokuntaan v:n 1941 alusta lukien 2 32 palkkaluokkaan kuuluvaa palokersantinvirkaa ja 18 41 palkkaluokkaan kuuluvaa nuoremman palomiehen virkaa merkiten tarkoitusta varten saman vuoden talousarvioon 433,200 mk:n määrärahan; sekä

järjestää palomiesten työajan kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä lukien siten, että jokainen palomies 8 vuorokauden aikana oli 5 vuorokautta työssä ja 3 vuorokautta vapaana.

Kaupunginhallituksen oikeutettua palokorpraali I. Kestin nostamaan puolet palkastaan hänelle joulukuun 23 p:stä 1939 helmikuun 3 p:ään 1940 myönnetyn jatkettun sairasloman ajalta, valtuusto vahvisti ⁴⁾ tämän päätöksen.

Palomies I. Sjöholm oikeutettiin ⁵⁾ ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen Raitiotie ja omnibus oy:n palveluksessa maaliskuun 1 p:stä 1928 elokuun 1 p:ään 1929 toimimansa aika.

Valtuusto päätti ⁶⁾ vastaanottaa erinäiset sodan aikana Suomeen lahjoitetut palokalustoesineet, jotka Helsingin vakinainen palokunta oli saanut vastaanottaa ja joiden yhteinen arvo nousi n. 1,750,000 mk:aan.

Valtuusto hyväksyi ⁷⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen suostua palo-

¹⁾ Kvsto 28 p. elok. 34 §. — ²⁾ S:n 19 p. kesäk. 13 §. — ³⁾ S:n 18 p. syysk. 12 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. tammik. 14 §. — ⁵⁾ S:n 6 p. maalisk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. kesäk. 32 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. maalisk. 28 §.

päällikön tekemään esitykseen, että palolaitoksen kertomusvuoden määrärahaan Kaluston hankinta pelastustikapuuauton ostamiseksi sisältyvä 600,000 mk:n erä saataisiin käyttää kahden palo- ja yhden kuorma-auton ostoon.

Valtuusto myöntyi ¹⁾ seuraavain palolaitoksen määrärahaan ylittämiseen enintään alla mainitun verran: Kesälomasijaiset 40,000 mk, Lämpö 530,000 mk, Vaatteiden pesu 32,000 mk ja Autojen käyttö 130,000 mk.

Valtuusto hyväksyi ²⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen sallia merkitä siirtomäärärahoiksi v:n 1939 talousarvion Tuloa tuottavat pääomamenot nimisen pääluokan luvun Talorakennukset 56,000 mk:n suuruisen määrärahan Paloasema Korkeavuorenkatu n:o 26, pyroksoyliinimaalaushuoneen sisustaminen kokonaisuudessaan ynnä sen lisäyksen työläispalkkain korottamiseksi 1,600 mk sekä määrärahasta Käpylän paloasema, lämminkäyttövesijärjestelmä esimiehen ja miehistön asuntoihin 23,938 mk ynnä sen lisäyksen työläispalkkain korottamiseksi 700 mk.

Uusi palojärjestys. Piirinuohojain O. F. Karlssonin y.m. valitettua Uudenmaan lääninhallitukselle uuden palojärjestyksen hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä ³⁾, lääninhallitus hyläten mainitun valituksen heinäkuun 2 p:nä vahvisti palojärjestyksen asianomaisten noudatettavaksi, koska sen hyväksymisen sinänsä ei voitu katsoa loukkaavan valittajain yksityistä oikeutta ja kun ei myöskään oltu näytetty toteen, että valituksenalainen päätös olisi syntynyt laista poikkeavassa järjestyksessä tahi olisi lain tai asetusten vastainen taikka ylittäisi valtuuston toimivallan ⁴⁾.

Tästä lääninhallituksen päätöksestä piirinuohoojat O. F. Karlsson y.m. valittivat korkeimpaan hallinto-oikeuteen anoen, että se kumoamalla lääninhallituksen päätöksen jättäisi palojärjestyksen vahvistamatta. Valituskirjelmässä uudistettiin piirinuohojain lääninhallitukselle esittämät väitteet sekä huomautettiin erikoisesti, että nuohoustoimi voimassa olevan palo-säännön 29 §:n mukaisesti oli uskottava fyysillisille henkilöille eikä sitä siis voitu jättää yhtiölle tai muulle senkaltaiselle juriidiselle henkilölle, kuten juuri vahvistetussa palojärjestyksessä edellytettiin, ollen tämä sitä paitsi ristiriidassa myöskin palojärjestyksen 37, 38, 39 ja 40 §:n kanssa, jotka edellyttivät yksityisten henkilöiden olevan nuohoustoimen hoitajina. Myöskin tehtiin valituskirjelmässä huomautus palojärjestyksen 43 §:n säännöksen johdosta, että palojärjestys tulisi voimaan heti kun Uudenmaan läänin maaherra oli sen vahvistanut, mikä kyseisessä tapauksessa ei voinut pitää paikkaansa, koska maaherran päätöksestä oli valitettu. Koska maaherra päätöksessään oli lausunut, ettei palojärjestyksen hyväksymisen sinänsä voitu katsoa loukkaavan valittajain yksityistä oikeutta, valittajat ilmoittivat olevansa päinvaista mieltä sillä perusteella, että kaupungille palojärjestyksessä oli varattu oikeus antaa nuohouksen hoitaminen myöskin yhtiölle tai muulle nuohouslaitokselle ja että kaupunki jo itse teossa oli osoittanut tahtovansa käyttää hyväkseen tätä oikeutta jättämällä nuohoustehtävät perustettavalle osakeyhtiölle, minkä toimenpiteen kautta valittajat menettäisivät piirinuohoojantointensa. Annettavassa selityksessään valtuusto päätti ⁵⁾ anoa valituksen hylkäämistä viitaten lääninhallitukselle antamaansa selitykseen sekä huomauttaen seuraavaa: Palojärjestyksen 33

¹⁾ Kvsto 18 p. syysk. 17 § ja 19 p. kesäk. 40 §. — ²⁾ S:n 6 p. maalisk. 34 §. — ³⁾ Vrt. v:n 1939 kert. s. 34. — ⁴⁾ Kvsto 28 p. elok. 4 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. syysk. 4 §.

§:n 2 kohdassa säädetään, että tarkempia määräyksiä kunnallisesta nuohouslaitoksesta ja piirinuohoojain toiminnasta on annettava ohjesäännöissä ja yksityisestä nuohouslaitoksesta sen säännöissä huomioonottaen, mitä laissa ja asetuksissa sekä tässä palojärjestyksessä on nuohoustoimesta ja nuohoojista säädetty. Tästä säännöksestä ilmenee, että nuohoustehtäviä suorittaville henkilöille on tarkoitus hankkia palolautakunnan hyväksyminen ja että he niinkään tulevat toimimaan palopäällikön valvonnan alaisina, riippumatta siitä, ovatko he yksityisen tai kunnallisen nuohouslaitoksen palveluksessa vai toimivatko he piirinuohoojina voimassa olevien säännösten puitteissa. Väite, ettei uuden palojärjestyksen mukaan vastuu nuohoustehtävien suorittamisesta olisi fyysillisillä henkilöillä, oli siis täysin paikkansapitämätön. Aiheeton oli myöskin valittajain samassa yhteydessä tekemä viittaus palojärjestyksen 37, 38, 39 ja 40 §:ään, sillä ne oli laadittu siihen muotoon, että niiden määräyksiä voitiin noudattaa riippumatta siitä, pysyttiinkö piirinuohoojajärjestelmä voimassa vaiko ei. Palojärjestyksen 43 §:ään sisältyvä säännös palojärjestyksen voimaantulosta oli yhdenmukainen palosäännön 1 §:n kanssa; täytäntöönpanopäätöksensä kunnan viranomaiset luonnollisesti tekisivät vasta lääninhallituksen päätöksen saatua lain voiman. Valittajain käsitys, että kysymys piirinuohoojajärjestelmän poistamisesta tuli ratkaistuksi, jos hyväksytty palojärjestys vahvistettiin oli ilmeisesti myöskin virheellinen. Valtuusto oli tosin päättänyt perustaa osakeyhtiön ¹⁾ nuohoustoimen hoitamista varten, mutta tämän päätöksen korkein hallinto-oikeus oli poistanut ²⁾. Ennenkuin kysymys oli uudelleen pantu vireille ja lopullisesti ratkaistu oli ennen aikaista sanoa, lakkautettaisiinko valittajain hoitamat piirinuohoojaintoimet todellakin.

6. Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevat asiat

Terveydenhoito sekä sairaanhoito sairaalain ulkopuolella

Aluelääkärit. Kaupunginvaltuusto määräsi ³⁾ lääketieteenlisensiaatti M. Harjaman hoitamaan sotapalvelukseen kutsutun Sörnäisten aluelääkäriin B. Bondestamin virkaa kertomusvuoden loka—joulukuun aikana.

Valtuusto hyväksyi ⁴⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen määrätä aluelääkäri A. Nikulan hoitamaan sotapalvelukseen kutsuttujen Sörnäisten aluelääkäriin B. Bondestamin ja Hermannin aluelääkäriin H. Roosin virkoja kertomusvuoden alusta lukien toistaiseksi, siksi kuin virkain vakinaiset haltijat jälleen voivat ryhtyä niitä hoitamaan.

Pasilan ja Käpylän aluelääkärille J. Blomstedtille, joka jo oli nauttinut sairaslomaa maaliskuun 13 p:n ja kesäkuun 1 p:n välisen ajan, myönnettiin ⁵⁾ virkasäännön mukaisin palkkaeduin jatkettua sairaslomaa kesäkuun ajaksi sijaisenaan lääketieteenlisensiaatti C. J. L. Ahlberg.

Eläinlääkintä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ kaupunginhallituksen toimenpiteen määrätä terveydenhoitolautakunnan puheenjohtajan O. von Hellensin hoitamaan sotapalvelukseen kutsutun kaupungineläinlääkäri W.

¹⁾ Ks. v:n 1935 kert. s. 71. — ²⁾ S:n v:n 1937 kert. s. 33. — ³⁾ Kvsto 9 p. lokak. 15 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. maalisk. 17 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. kesäk. 47 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. maalisk. 16 p. §.